

# Graczyk, Waldemar

---

## Sprawozdanie z działalności naukowej Wyższego Seminarium Duchownego w Płocku w roku akademickim 2002/2003

---

Studia Płockie 31, 227-230

---

2003

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej [bazhum.muzhp.pl](http://bazhum.muzhp.pl), gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych [mazowsze.hist.pl](http://mazowsze.hist.pl).

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

*Ks. Waldemar Graczyk*

## **SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI NAUKOWEJ WYŻSZEGO SEMINARIUM DUCHOWNEGO W PŁOCKU W ROKU AKADEMICKIM 2002/2003**

Tradycją stały się już organizowane każdego roku w Wyższym Seminarium Duchownym sympozja oraz spotkania w ramach cyklu „Ludzie kultury w posłudze myślenia i odpowiedzialności”. Te wydarzenia to swoista arena wymiany myśli, ścierania się poglądów, wspólnego poszukiwania odpowiedzi na trudne pytania nurtujące współczesnego człowieka. Równie ważnym wydarzeniem o dużym znaczeniu było sympozjum zorganizowane przez Wyższe Seminarium Duchowne i Szkołę Wyższą im. Pawła Włodkowica w Płocku, poświęcone refleksji nad pokojem w pierwszą rocznicę zamachu na World Trade Centre i Pentagon

### **I. Sympozjum Wyższego Seminarium Duchownego w Płocku**

XXV już sympozjum organizowane przez Koło Naukowe WSD odbyło się w dniach od 7 do 9 listopada pod hasłem „Meandry wiary. Życie duchowe w epoce postsekularnej”. Jego uczestnikami byli klerycy z wielu seminariów diecezjalnych i zakonnych, młodzież szkół średnich i przedstawiciele środowisk naukowych miasta. Aktualność tego zagadnienia bardzo mocno podkreśla posynodalna Adhortacja Apostolska Jana Pawła II „Ecclesia in Europa”. Papież stwierdza w niej „(...) dzisiejsza Europa, w tym samym czasie, gdy umacnia i poszerza swą jedność gospodarczą i polityczną, przeżywa – jak się zdaje – głęboki kryzys wartości. Choć dysponuje większymi środkami, sprawia wrażenie, że brakuje jej rozmachu, by wypracować wspólny plan i przywrócić motyw nadziei swoim mieszkańcom”<sup>1</sup>.

Pierwszy dzień sympozjalnych obrad rozpoczął się referatem abpa Józefa Michalika na temat blasków i cieni polskiego katolicyzmu. Prelegent zwrócił uwagę na doświadczenie cierpienia w polskim Kościele na przestrzeni wieków. Przywołał wielokrotnie wypowiediane i przy różnych okazjach słowa Ojca Świętego Jana Pawła II, nawołujące do wierności Ewangelii i obrony życia ludzkiego. Jednocześnie

<sup>1</sup> Posynodalna Adhortacja Apostolska Jana Pawła II *Ecclesia in Europa*, Watykan 2003 n. 108 s. 110-111.

podkreślił pasywność i indywidualizm polskiego katolicyzmu co owocuje choćby nieumiejętnością tworzenia mediów katolickich czy brakiem pełnego zaangażowania w życie Kościoła elit katolickich związanych chociażby ze środowiskiem „Tygodnika Powszechnego”. Do tej tematyki nawiązał również ks. prof. Janusz Mariański w referacie poświęconym sekularyzacji religii i społeczeństwu postsekularnemu. Sekularyzacja religii – mówił prelegent – jest dzisiaj często zastępowana pluralizmem religijnym i skrajnie indywidualnym podejściem do religijności. Następstwem takiego podejścia jest fakt, że religia staje się obecnie bardziej sprawą indywidualnego wyboru człowieka, pozbawioną szerszego jej aspektu społecznego. By przeciwdziałać temu zjawisku, niezbędne jest uaktywnienie duszpasterskie Kościoła oraz klarowne stanowisko w sprawach niezwykle ważnych dla współczesnego człowieka jak: aborcja, eutanazja czy małżeństwa par homoseksualnych. Zwieńczeniem obrad pierwszego dnia sympozjum była refleksja Krzysztofa Zanussiego na temat relacji pomiędzy wiarą i kulturą. Ten światowej sławy reżyser podkreślił, że kultura zawsze była jest i będzie nośnikiem wartości duchowych. Co więcej może stać się niezwykle cennym narzędziem przekazywania prawdy o Bogu. Czyż poezja lub film – podkreślał – nie wyrażają wielokrotnie pełniej, prawdy o Bogu, Kościele, wartościach chrześcijańskich, niż słowa kaznodziei czy sucha refleksja teologiczna. Kultura i jej zewnętrzny wyraz w postaci sztuki, może więc pokazywać wewnętrzne piękno człowieka, jego niepowtarzalność, powołanie, głód Boga, a może też promować styl życia zeświecczonego, płytkiego, pozbawionego jego duchowego wymiaru. Taka sztuka – zdaniem – Zanussiego coraz częściej przebija z ekranów telewizora, galerii czy słowa pisanego. Jest to zatem sprowadzanie człowieka tylko do wymiaru konsumpcji.

Zamyślenie nad rolą i znaczeniem ruchów oraz stowarzyszeń katolickich a także ich znaczeniem dla życia duchowego katolików w Polsce wypełniło drugi dzień sympozjum. Obrady rozpoczęły się wystąpieniem ks. Adama Schulza, który przybliżył ich różnorodność, charyzmat i kierunki aktywności duszpasterskiej. Jego zdaniem, wszystkie ruchy i stowarzyszenia by nie zagubić swojej misji powinny skoncentrować się na kontemplacji, apostołstwie, co w konsekwencji prowadzi do odkrywania szczególnej godności człowieka. Otwieraniu na Jezusa Chrystusa winno towarzyszyć doskonalenie moralno – etyczne w każdym wymiarze życia a zwłaszcza społecznym. Refleksja ks. Schulza była doskonałym wprowadzeniem do pracy w grupach. Zamyśleniu nad duchowością ruchu oazowego przewodniczył ks. dr Marek Sędek, zastępca moderatora Unii Kapłanów Chrystusa Sługi Ruchu „Światło – Życie”, duchowością ignacjańską ks. dr Tadeusz Kotlewski oraz duchowością ludzi wieckich w ramach Opus Dei, Anna Sobieska. Podsumowaniem pracy w grupach była dyskusja panelowa, w której zgodnie podkreślano potrzebę różnorodności wielu dróg prowadzących do wspólnego celu.

Jakby podsumowaniem sympozjalnej dyskusji był referat ks. prof. Henryka Seweryniaka, który mówił o potrzebie dzisiaj duchowości uporządkowanych pragnień bez której trudno poszukiwać we współczesnym świecie życia duchowego. Nieustannie manipulowani tandetą, „reklamowym stylem życia”, zapominamy o najważniejszym celu życia człowieka. Duchowość uporządkowanych pragnień

zaczyna się w duszy człowieka, kończy zaś na czynach miłosierdzia. Tak bardzo potrzebna jest naszej Ojczyźnie dzisiaj – podkreślił – prelegent, „ewangeliczna niepoprawność czyli niezgoda na lansowanie pogańskiego stylu życia, kunktatorstwo z ludźmi niemoralnymi i odpowiedzialnymi za zbrodnie komunizmu. Po referacie i dyskusji, ks. dr Andrzej Kobyliński, opiekun Koła Naukowego WSD dokonał podsumowania i zamknięcia trzydniowych obrad sympozjalnych

## **II. Pokój – geneza, współczesne potrzeby edukacji. Sympozjum naukowe zorganizowane przez Wyższe Seminarium Duchowne i Szkołę Wyższą im. Pawła Włodkowica w Płocku**

Sympozjum miało charakter dwuczęściowy: pierwsza w Wyższym Seminarium Duchownym, zaś druga w Wyższej Szkole im. Pawła Włodkowica. Zwieńczeniem pierwszej części była modlitwa za ofiary terroru poprowadzona w kaplicy Seminarium. W sumie podczas obrad wygłoszono 24 referaty. Obrady rozpoczął prof. Brunon Hołysz referatem „Terroryzm jako problem globalny”. Podkreślił postępujące zagrożenie terrorem i jego następstwa jak: strach, niepewność jutra, brak otwarcia i dialogu. Terroryzm jest pogwałceniem podstawowego prawa człowieka do życia w pokoju na co zwrócił uwagę ks. dr Tadeusz Rutowski w wystąpieniu: „Źródła pokoju w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka (1948) i w Encyklice *Pacem in Terris* (1963)”. Budowanie pokoju jest następstwem – podkreślał prelegent – poszanowania godności osoby ludzkiej i przestrzegania praw jednostki. Tak rozumiany pokój jest nieustannie przedmiotem edukacji społecznej co wyeksponował prof. Józef Półturzycki w wystąpieniu „O pokoju jako naczelnej wartości aksjologii edukacji”. Do tej problematyki nawiązali jeszcze w swoich referatach: dr Krzysztof Wereszczyński „Miejsce pokoju w hierarchii wartości słuchaczy szkół dla dorosłych”, dr Elżbieta Pędraszewska „Wychowanie do pokoju w świetle współczesnych programów edukacji filozoficznej dla dzieci i młodzieży”, mgr Wanda Toć „Wychowanie dla pokoju we współczesnej polskiej szkole”, prof. Ryszard Żukowski „Promocja wartości olimpizmu szansą na edukację społeczeństw do życia w pokoju” czy mgr Andrzej Gałkowski „Pedagogika pokoju na przykładzie gimnazjum drugiego stopnia im. Bertolda Brechta w Darmstadt”. W kolejnych referatach zwracano uwagę na terapeutyczną wartość pokoju. Ks. dr Romuald Jaworski w referacie „Przez konflikty do harmonii – psychologiczne drogi osiągnięcia pokoju”, wyeksponował, że droga do pokoju wiedzie poprzez harmonię intelektu, uczuć i woli. Do tej problematyki nawiązała dr Agnieszka Wielgus w wystąpieniu „Akceptacja siebie i innych jako źródło pokoju i zgody wśród ludzi”. Opierając się na badaniach Junga podkreśliła, że warunkiem akceptacji siebie jest pokonanie ciemnych stron naszej osobowości. Tylko takie działanie pozwoli na akceptację siebie i innych.

Problem pokoju nie był i nie jest obcy żadnej religii. Szczególnie dużo na ten temat można znaleźć w tradycji judaistycznej i chrześcijańskiej, podkreślał ks. dr Wojciech Bytner, zaś ks. prof. Ireneusz Mroczkowski akcentował, że szczególnie we współczesnym świecie religie jawią się jako podstawa porozumienia i pokoju

a nie przyczyna konfliktów i wojen. Jego utrwalanie wymaga rzetelnej współpracy Kościoła i Państwa – mówił ks. prof. Wojciech Góralski – w referacie „Przestrzeganie zasady autonomii i niezależności Państwa i Kościoła gwarancją harmonijnego ułożenia ich wzajemnych relacji”. Autonomia nie powinna oznaczać izolacji ale zwiększony wysiłek o dobro człowieka w jego wymiarze indywidualnym i społecznym. Ta podstawowa zasada była znana już od dawna, wywodził ks. dr Waldemar Graczyk w referacie „Pokój w polskiej myśli politycznej XV i XVI wieku”. Pokój jako podstawowa wartość w stosunkach społecznych miał donieść znaczenie w budowaniu struktur demokratycznych państw i kształtowaniu postaw obywatelskich na co zwrócił uwagę prof. Witold Wojdyło. To zagadnienie znalazło swoje pogłębienie w wystąpieniu ks. dra Andrzeja Gretkowskiego, który w referacie „Pokolenie bez wojen – pokoleniem niepokoju”, zwrócił uwagę na interesujące zjawisko narastania patologii społecznych w sytuacji bez wojny.

Podczas obrad sympozjalnych wygłosiła krótkie przemówienie obecna na Sali była Minister Sprawiedliwości Barbara Piwnik. Nieznajomość prawa – wyjaśniała pani minister – potęguje problemy społeczne, stąd niezbędna jest permanentna edukacja i przypomnianie o nadrzędnej wartości jaką jest człowiek z jego odwiecznym pragnieniem życia w pokoju.

Podsumowania całego sympozjum dokonała prof. Anna Wesołowska, podkreślając aktualność problematyki, która stała się przedmiotem obrad, zachęcając przy tym do wspólnego wysiłku na rzecz budowania i utrwalania tej pięknej wartości jaką jest pokój poczynając od tych małych wspólnot w których żyjemy.

### **III. Spotkania z cyklu „Ludzie kultury w posłudze myślenia i odpowiedzialności”.**

Tradycją stały się już Seminaryjne spotkania organizowane przez Rektorat WSD i Bibliotekę w ramach cyklu „Ludzie kultury w posłudze myślenia i odpowiedzialności”. W roku akademickim 2002/2003 odbyły się w sumie trzy spotkania w następujących terminach:

I. 16 X 2002 roku. Dyskusja panelowa pt. „Znaki naszego czasu. Jan Paweł II i przyszłość Kościoła katolickiego”. W dyskusji udział wzięli: mgr A. Drętkiewicz, ks. dr A. Kobyliński, ks. dr L. Misiarczyk, mgr G. Przybylska – Wend i ks. prof. H. Seweryniak

II. 26 II 2003 roku. Dyskusja panelowa pt. „Stolecność miasta Płocka – fakty i interpretacje”, Udział wzięli: ks. prof. M. M. Grzybowski, mgr B. Ostrowska i mgr T. Kordala. Spotkanie prowadził ks. dr W. Graczyk

III. 16 V 2003 roku. Tytuł spotkania brzmiał: „Ojcu św. w urodziny...”. Na wstępie ks. dr Waldemar Graczyk przypomniał podstawowe fakty z biografii Ojca św. Jana Pawła II a następnie ks. prof. H. Seweryniak poprowadził zamyślenie nad Tryptykiem Rzymskim. Spotkanie zakończyło się uroczystym nabożeństwem w intencji Ojca św. przy figurze Matki Bożej w ogrodzie seminaryjnym.

Warto zaznaczyć, że w spotkaniach uczestniczyli przedstawiciele wielu środowisk i instytucji miasta Płocka.